

Številka: -
Datum: 15.11.2016

ZAPISNIK

Tema sestanka: Metodološki svet – 21. seja

Zapisal/-a: Nino Zajc

Kraj sestanka: SURS, Litostrojska cesta 54, Ljubljana

Datum in ura: 15.11. 2016; 13:00 – 15.00

Navzoči (člani sveta): Tatjana Novak, Metka Zaletel, Ema Mišič, dr. Nejc Berzelak, dr. Mojca Bavdaž

Odsotni (člani sveta): prof. dr. Katarina Košmelj, prof. dr. Valentin Bucik, doc. dr. Rok Blagus

Drugi navzoči: Nino Zajc, Mojca Noč Razinger, Tatjana Škrbec, Erika Žnidaršič, Marta Arnež, Andreja Smukavec, Ida Repovž Grabnar, Jadranka Tuš, Dejan Arandjelovič, Andreja Kozmelj, Mihaela Nemeč (Vsi SURS)

Zapisnik prejmejo: vsi vabljeni, kolegij GD

Dnevni red:

1. Pozdravni nagovor vodje Metodološkega sveta
2. Predlog za revizijo statističnih raziskovanj (KU-MZ, KU-DK, KU-GL in K-FO)
3. Predlog za revizijo statističnih raziskovanj (ŠOL-PŠV, ŠOL-O, ŠOL-O-ODR, ŠOL-S, ŠOL-S-ODR in ŠOL-GL)

Povzetek razprave in sklepi:

T1 Pozdravni nagovor vodje Metodološkega sveta

Vodja Metodološkega sveta je na začetku pozdravila ter predstavila nove člane. Predstavljeno je bilo delovanje in sklicevanje sej Metodološkega sveta, trajanje mandata ter način sprejemanja mnenj oziroma sklepov, ki jih potem obravnava kolegij generalne direktorice SURS.

T2 Predlog za revizijo statističnih raziskovanj (KU-MZ, KU-DK, KU-GL in K-FO)

Povzetek: Vsebinska metodologinja je na začetku predstavila predlog za revizijo statističnih raziskovanj na področju kulture. Na pobudo Sosveta za statistiko kulture se je oblikovala delovna skupina, katere glavni namen je bil racionalizacija produkcije podatkov na področju kulture, razmejitev pristojnosti med državno in resorno statistiko in vzpostavitev novih resornih evidenc oz. razvoj obstoječih administrativnih virov. Predmet predloga revizije so štiri raziskovanja. Pri KU-MZ se predlog nanaša na posodobitev vsebine, medtem ko bi ostala raziskovanja združili v eno raziskovanje in sicer KU-ODER. Predlog revizije obravnava torej naslednje spremembe: 1) *vsebinska prenova oziroma posodobitev vprašalnikov*: pri KU-ODER se je opravila vsebinska prilagoditev vprašalnikov na način, da lahko vse tri različne enote odgovarjajo na vsa vprašanja, poleg tega so se posodobile definicije na vprašalnikih kar vpliva na zmanjšano obremenitev poročevalskih enot; pri KU-MZ je vsebina prav tako posodobljena – oba vprašalnika pa sta bila testirana pri izbranih poročevalskih enotah 2) *sprememba načina poročanja oziroma prehod v elektronsko zbiranje podatkov eStat* ter 3) *posodobitev statistične obdelave podatkov*. S predlaganimi spremembami bi tako izboljšali kakovost statističnih podatkov, z vzpostavitvijo elektronskega poročanja bi razbremenili poročevalske enote ter z vzpostavitvijo sistema logičnih kontrol na e-vprašalniku (že pri sporočanju podatkov) zmanjšali možnost napak.

Razprava: Člani metodološkega sveta se strinjajo s prenovno statističnih raziskovanj. Člane sveta je zanimala možnost pridobivanja podatkov o zaposlenih preko registrov, ki že obstajajo (npr. SRDAP), s tem bi še dodatno razbremenili poročevalske enote ter definicija zaposlenih oseb oziroma katere kategorije so vključene. Vsebinska metodologinja je pojasnila, da so bile na področju pridobivanja podatkov o zaposlenih opravljene analize iz podatkov ADS in SRDAP. Zaradi omejitev obeh virov se je Delovna skupina za prenovno statistike kulture odločila, da predlaga ohranitev vprašanj o zaposlenih z zbiranjem vsake tri leta, ker: 1/ v ADS so na voljo podatki o zaposlenih le na ravni 2-mestne SKD, kar za kulturo ni zadostno, in 2/ v SRDAP so vključeni le redno zaposleni in ne druge neformalne oblike zaposlenih oz. zunanjih sodelavcev, kar pa v kulturi predstavlja pomemben delež; poleg tega so v raziskovanja kulture vključene t.i. fiktivne enote, t.j. enote poslovnih subjektov, ki nimajo dejavnosti kulture, in za te enote v SRDAP ni podatkov.

Člani metodološkega sveta so v nadaljevanju razprave opozorili na problematiko možnosti vplivanja na metodologijo raziskovanj v primerih uporabe sistema SOP. Po njihovem mnenju bi se moral Metodološki svet podrobneje seznaniti tudi z metodami, ki bodo uporabljene znotraj sistema SOP. Vodja je razložila, da gre za usklajevanje med nosilci raziskovanj in splošnimi metodologi ter da se odločitev o izbrani metodi izbere na podlagi podatkov.

Člani sveta so pohvalili predhodna testiranja ter predlagali, da se testiranja opravi tudi na enotah, ki so »problematične« t.i. enote, ki imajo z izpolnjevanjem največ težav ali pa so zaznane pogoste napake ter tudi na manjših enotah.

Člane sveta je zanimalo, kako zgleda spletni vprašalnik. Razpravljali smo tudi o strukturi vprašalnika. Pojasnili smo, da uporabljamo na SURS-u izdelano rešitev eSTAT, ki pa ima določene omejitve. Zanimalo jih je, ali aplikacija eStat omogoča krmarjenje po vprašalniku, odgovor je, da tega ne omogoča. Več pripomb na vprašalnik so člani poslali naknadno po emailu (smo jih proučili in kjer je smiselno in izvedljivo jih bomo tudi upoštevali).

Zanimalo jih je, če z akcijo izterjave tudi telefonsko pridobimo podatke. Ter ali razmišljamo, da bi se znebili tiskanih vprašalnikov. Vsebinska metodologinja je pojasnila, da sta predvidena dva načina zbiranja podatkov. Enotam, ki ne bi pravočasno pridobile digitalnega potrdila ali bi zaradi kakršnih koli drugih razlog ne uspele izpolniti elektronski vprašalnik, bo teden dni po drugem opominu poslan tiskan vprašalnik. Bomo pa po prvi izvedbi analizirali podatke z namenom opustitve tiskanih vprašalnikov v prihodnje.

Člani metodološkega sveta so opozorili tudi na problem preloma časovnih vrst ter na razpršeno objavo podatkov med različnimi i inštitucijami. Z vidika prijaznosti do uporabnika, člani predlagajo SURS-u ponoven razmislek glede objave podatkov na spletnem portalu SURS tudi za tista področja kulture, za katera bodo podatke zbirale druge institucije (NUK, . AKOS)

Sklep: Člani Metodološkega sveta so se seznanili s predlogom revizije. Metodološki svet podpira prizadevanje SURS-a k čim večji racionalizaciji statističnih raziskovanj. Člani sveta predlagajo, da SURS razmisli glede zbiranja podatkov o zaposlenih iz drugih virov. V prihodnje naj SURS razmisli o tem, da bi v testiranje vprašalnika vključili tudi enote, ki so manjše in ki imajo s poročanjem večje težave. Potreben je tudi razmislek glede uporabe tiskanih vprašalnikov. Člani sveta predlagajo, da se po prvi izvedbi raziskovanj opravi analiza glede uporabe tiskanih vprašalnikov. Člani svetujejo, da se v primeru preloma časovne vrste ta informacija ustrezno posreduje uporabnikom podatkov. Člani sveta predlagajo tudi, da se pripravi celovita novica glede dostopa do vseh (ne samo podatkov SURS-a) podatkov s področja kulture.

T3 Predlog za revizijo statističnih raziskovanj (ŠOL-PŠV, ŠOL-O, ŠOL-O-ODR, ŠOL-S, ŠOL-S-ODR in ŠOL-GL)

Povzetek: Vsebinska metodologinja je predstavila predlog revizije statističnih raziskovanj s področja predšolske vzgoje ter osnovnošolskega, srednješolskega in glasbenega izobraževanja. Glave spremembe se nanašajo na:

1) prevzem podatkov iz administrativnih virov: iz (CEUVIZ) bi se pridobili podatki za veliko večino spremenljivk in statistik o udeležencih in »diplomantih«, ki jih je SURS doslej pridobival s pomočjo tiskanih vprašalnikov. Rezultati primerjalne analize podatkov o udeležencih iz CEUVIZ in podatkov, ki jih je zbral SURS za šolska leta 2012/13, 2013/14 in 2014/15, so pokazali visoko stopnjo ujemanja, še posebej v zadnjem letu. Podatke o izobraževalnih programih in izobraževalnih zavodih, ki so preko identifikacijskih števil povezljivi z CEUVIZ pa bi pridobili iz eVIZ in VIP (registra izobraževalnih zavodov in programov MIZŠ). Ključne podatke, ki v CEUVIZ niso na voljo oz. niso popolni, bi pridobivali iz drugih razpoložljivih evidenc (npr.: iz evidence

RIC in Zavoda RS za šolstvo, OR poročil, aplikacije ŠOL-S pri MIZŠ). Podatke o zaposlenih v izobraževanju bi prav tako pridobili iz obstoječih evidenc (ISPAP, SRDAP, kadrovske evidence MIZŠ);

2) posodobitev postopkov obdelave podatkov.

Del statistik bo potrebno ocenjevati na podlagi administrativnih podatkov in statističnih metod (npr. ocenjevanje števila »diplomantov« osnovnošolskega izobraževanja (mladina odrasli), števila mladine in odraslih, ki so zaključili nižje ali srednje poklicno izobraževanje, o učenju tujih jezikov odraslih v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju ter števila zaposlenih po (pod)ravnih izobraževanja).

Omenjene spremembe bodo razbremenile poročevalske enote ter tudi sektor za zbiranje podatkov. Poleg tega se bodo standardizirali statistični postopki obdelave podatkov, kar bo olajšalo obdelavo podatkov in povečalo transparentnost pri celotnem statističnem procesu. Prehod na administrativni vir pa bo zagotovo povečal tudi kakovost statističnih rezultatov.

Razprava: Člani Metodološkega sveta so se seznanili s predlogom revizije statističnih raziskovanj. Pohvalili so usmerjenost SURS-a k čim večji racionalizaciji zbiranja podatkov in razbremenitvi poročevalskih enot. Člani metodološkega sveta so predlagali, da se pristojnemu ministrstvu predstavi pomen in dodana vrednost podatkov, ki jih sedaj administrativni viri ne vsebujejo.

V nadaljevanju smo razpravljali glede manjkajočih podatkov o zaključku šolanja v CEUVIZ. Vsebinska metodologinja razloži, da so največji problem nepopolni podatki o mladini in predvsem o odraslih, ki zaključijo nižje ali srednje poklicno izobraževanje, saj teh podatkov ni niti v evidenci RIC. Podatek o tem, da je nekdo uspešno zaključil šolanje, šole sicer imajo, vendar tega podatka ne vnašajo dosledno tudi v bazo CEUVIZ. CEUVIZ je, v skladu z zakonskimi določbami, evidenca vključenih v izobraževanje. MIZŠ šole sicer poziva k rednemu in doslednemu vnosu podatkov tudi o zaključku izobraževanja, nima pa zakonske podlage za »prisilo« šol k takemu poročanju. Člani Metodološkega sveta so predlagali, da se SURS poveže s ponudnikom informacijske rešitve šolam ter z MIZŠ proučiti možnosti in ukrepe kako doseči popoln vnos podatkov o zaključku izobraževanja v CEUVIZ v prihodnje. .

Člane je zanimalo ali bi iz teh podatkov lahko spremljali število osipnikov, tudi na nižjih teritorialnih ravneh (regije, občine). Veliko držav povezuje kazalnik osipnikov v relaciji do kazalnikov zdravja. Vsebinska metodologinja pove, da teh podatkov do sedaj na SURS nismo mogli zagotoviti, saj smo doslej spremljali podatke na ravni šol in ne na individualni ravni. V prihodnje (s prehodom na administrativni vir) pa bo možno spremljanje generacij vključenih na njihovi izobraževalni poti, torej tudi zaznavanje osipnikov. V mednarodnih primerjavah se sicer kot približek osipa uporablja kazalnik zgodnja opustitev izobraževanja (delež mladih v starosti 18-24 let, z največ zaključeno osnovno šolo, ki niso vključeni v nobeno obliko izobraževanja in usposabljanja) na podlagi podatkov ADS.

Člane sveta je zanimalo ali lahko na SURS pripravimo oceno prihranka in razbremenitve poročevalskih enot in predlagajo SURS-u, da če je možno, to stori. Dejstvo je, da se bi izvajanje precej racionaliziralo in je prav, da bi se SURS znal tudi s tem pohvaliti.

Člani so opozorili tudi na problematiko zaupnosti. Članom se namreč ne zdi smiselno, da se podatki zakrivajo na ravni šol, če pa so tovrstni podatki sicer javno dostopni (po šolah, MIZŠ). Metodologinja je pojasnila, da je razlika med objavljenimi administrativnimi podatki, ki jih šole ali MIZŠ objavi, ter podatki, ki jih objavlja SURS, ki so statistično obdelani in v absolutnih številkah na tako nizki ravni lahko prihaja do razhajanj. Pravilo SURS je, da podatki po obdelavi na SURS postanejo predmet statistične zaščite. Vseeno pa je potrebno dobro premisliti o smiselnih nivojih še dovoljenega razkritega objavljanja podatkov (občine, regije...).

Sklep: Člani Metodološkega sveta so se seznanili s predlogom revizije. Člani sveta predlagajo, da SURS preveri pri ponudniku informacijske storitve šolam ali njihovi informacijski sistemi beležijo podatke o zaključku izobraževanja udeležencev ter skupaj z MIZŠ doreče možnosti in ukrepe za popoln vnos podatkov o zaključku izobraževanja s strani šol v CEUVIZ v prihodnje. SURS naj razmisli v smeri razvoja metodologije o kazalniku osipnikov. Člani svetujejo, da SURS razmisli o zaupnosti podatkov ter opravi oceno razbremenitve enot po prehodu na administrativne vire.